

DUPĂ CINCI ANI DE LA RĂZBOI, IRAKUL AR PUTEA DECIDE PREȘEDINȚIA LA CASA ALBĂ

General-maior (r) Mihaiu MĂRGĂRIT

Operația militară „Libertate Irakului” și prezența Forței multinaționale în Irak au devenit unul dintre cele mai mediatizate evenimente pe plan mondial. Tendința era previzibilă și cu cinci ani în urmă, dar s-a amplificat pe măsură ce situația în țară nu s-a îndreptat spre o securitate stabilă, determinând și creșterea numărului de victime din rândul trupelor puse la dispoziție de statele care și-au asumat responsabilitatea să pună capăt regimului criminal al lui Saddam Hussein.

Firească aducere aminte

Sunt de părere că opoziția din 2003 a unor lideri politici occidentali față de atitudinea hotărâtă a SUA de a-i elimina pe dictatorul irakian și pe acoliții lui, a dat semnalul unei asemenea mediatizări, îndrăznind să afirm că a și prefigurată incertitudinile actuale din Irak. Iar controversele de atunci au încurajat, nu pe susținătorii lui Saddam – care l-au și uitat –, ci pe insurgenții de azi, care demonstrează o cu totul altă motivație decât aceea a răzbnării. E drept că nu au fost găsite probe legate de mult discutatele

pagină; ● masacrul de la Dujail, din 8 iulie 1982, soldat cu distrugerea completă a micii așezări rurale, precum și cu deportarea a 1.500 de locuitori (bărbați, femei și copii), din care, au fost executați 143 de bărbați și adolescenți – unii, chiar de 13 ani. Zilele acestea, a intrat pe rol procesul a încă opt foști membri ai clanului dictatorului. Printre ei, și Tarik Aziz, fost viceprim-ministru, și Ali Hasan al Majid, poreclit Ali Chimistul. Cu siguranță, vom afla și autorii uciderii unui grup de comercianți irakieni, acuzați că ar fi scumpit artificial prețul la alimentele de bază, profitând de sancțiunile impuse Irakului de către ONU.

arme chimice și capacități nucleare. Dar crimele în masă, probate îndubitabil în instanța de judecată, au existat totuși. Chiar dacă lecturate doar în răceala sălilor de tribunal, acestea par să nu mai înfioare pe nimeni, deși însumează peste două sute de mii de oameni.

Pentru memoria colectivă a celor care s-au opus eliminării lui Saddam și a politicienilor care l-au transformat în cârjă electorală, să recapitulăm câteva capete de acuzare la adresa lui Saddam și a acoliților săi. Din cele aproape 500 care au fost susținute cu dovezi concrete în procese: ● campania de epurare etnică, din 1988, împotriva kurzilor din Afal, care a făcut între 100.000 și 180.000 de victime; ● gazarea kurzilor din localitatea Halabja în 1988, soldată cu 5.000 morți; ● invadarea Kuweitului și înăbușirea revoltelor șiiite și kurde, după războiul din Golf, din 1991, cu pierderi umane și materiale ce nu și găsesc suficient loc pe această

Așa cum menționam, mediatizarea de atunci mai mult a atacat decât sprijinit Coaliția Internațională, realizată în jurul Statelor Unite și a eludat ororile fostului regim irakian. Apoi, în forme și contexte ce diferă între grupări politice ori de la țară la țară, statele opozante, au vizat mai ales Forța multinațională, legitimată totuși de ONU, prin rezoluțiile elaborate pentru menținerea securității și stabilității în Irak. Doar Franța încearcă acum o apropiere față de SUA. În ceea ce avea să fie platforma sa electorală, referindu-se la politica externă, Nicolas Sarkozy afirma: „Nu este nevoie să fii un mare strateg internațional pentru a înțelege că interesul nostru este să avem cele mai bune relații cu Statele Unite... În privința Irakului, dezacordurile noastre erau legitime, dar ar fi fost mai audibile dacă nu ar fi fost cuplate cu amenințarea folosirii dreptului nostru de veto”. La Summitul NATO de la București, Președintele

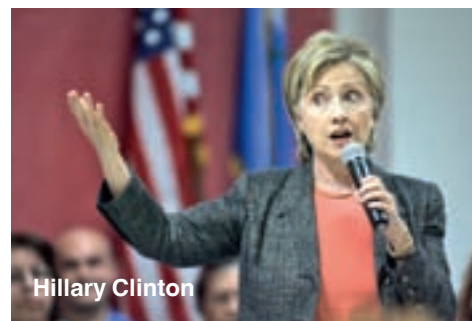
Barack Obama

Franței sprijinea solicitarea americană, dând tonul suplimentării efectivelor în Afganistan.

Situația din Irak continuă să fie destul de complexă. Atentatele sinucigase și violențele fac parte din cotidian. Un reprezentant special ONU, Radhika Kumaraswamy, declara recent postului de radio BBC că, „începând din 2004, insurgenții din Irak recrutează copii pentru a comite atentate sinucigase”. Orientarea spre o asemenea resursă umană poate genera un fanatism perpetuu, care complică situația Forței multinaționale. Greul a fost și este suportat de SUA. În afara efortului financiar, potrivit datelor oficiale, din martie 2003 și până azi, sunt peste 4.000 de morți și peste 29.300 răniți, din care o treime au rămas mutilați și infirmi. Acum, în Irak se află 160.000 soldați americani. Ca urmare, în Statele Unite, mediatizarea situației din această țară este justificată.

Dispute electorale

Cum e și firesc, politica externă ocupă un loc important și în programele candidaților pentru Casa Albă. Potrivit sondajelor de opinie, aproximativ 70% dintre alegători vor retragerea soldaților americani din Irak, în maxim doi ani. Cei doi candidați, rămași în dispută în tabăra democraților, au opinii aproximativ asemănătoare pe această temă. Hillary Clinton a lansat acuzații referitoare la strategia Administrației Bush, cerând un calendar de retragere a trupelor americane staționate în Irak. Candidata democrată, care solicita „un proces ordonat de retragere și de reconstrucție a armatei, ca să ne putem concentra pe provocările din Afganistan și pe grupările teroriste internaționale”, promitea că „retragerea se va efectua cu câte una-două brigăzi pe lună, până când guvernarea irakiană va înțelege că trebuie să preia responsabilitatea securității interne”. Contracandidatul său, Barack Obama, dorește și el retragerea armatei americane, dar „în 16 luni de la preluarea mandatului, pentru a fi continuată lupta cu al-Qaeda în Afganistan.” Acesta pledează apoi pentru „renunțarea la politica sancțiunilor în favoarea dialogului”, menționând că „nu vreau doar terminarea războiului ci și schimbarea modului de gândire care ne-a dus în acest război”.

Hillary Clinton

John McCain

Diferențele între opiniile celor doi Democrați devin mai nuanțate atunci când se referă la Iran. Obama cere „deschiderea unui dialog cu oficialii iranieni, acuzați că alimentează violențele din Irak”. El propune „un asalt diplomatic care să pună capăt războiului din această țară, în paralel cu un calendar de retragere”, concluzionând că „nu putem stabiliza situația fără Iran”. Pe această temă, Hillary Clinton apare foarte violentă. Într-un interviu difuzat de postul american de televiziune, ABC, în a doua jumătate a lunii aprilie a.c., amenința cu „ștergerea de pe hartă a Iranului, în cazul în care acesta va ataca nuclear Israelul”. În replică, Obama o temperează, afirmând că „folosirea unei expresii precum a șterge de pe hartă nu poate avea rezultate bune”. Președintele Comisiei pentru Politica Externă, democratul Tom Lantos, apreciază că „există chiar un consens între politicieni și publicul american privind retragerea forțelor”. Pe de altă parte, Republicanii susțin menținerea trupelor în Irak. Candidatul lor, deja ales în persoana senatorului John McCain, cere să i se „acorde șansa de a

termina, nu rapid, ci cu succes războiul din Irak. Momentul succesului va fi atunci când democrația va fi instaurată pe deplin în Irak... Astfel, e garantat accesul la petrolul din Orientul Mijlociu”. La începutul lui aprilie, ziarul The Times menționa că „Republicanii consideră efectul sporirii trupelor atât de pozitiv, încât cred că nu are rost să se vorbească de retragere”.

Se mai comentează că strategia lui McCain știu de „existența a numeroase voci la Pentagon care avertizează că presiunile la care sunt supuse forțele americane în acest moment sunt foarte mari, astfel încât o reducere a numărului soldaților este considerată practic inevitabilă”. McCain rămâne însă ferm pe poziție, considerând că „o retragere americană în acest moment ar fi iresponsabilă, reprezentând un eșec moral și politic de proporții”.

Foarte categoric a apărut și generalul David Petraeus, comandant al trupelor americane din Irak. Audiat în Congres, în prezența candidaților prezidențiali, a încercat să-i forțeze pe cei din tabăra democrației să accepte un angajament nelimitat în zonă. El consideră că „obiectivele militare ale actualei strategii, în mare, sunt atinse. Dar situația rămâne complexă, dificilă și uneori frustrantă”. Afirmă totuși că „mulți irakieni au respins organizația al-Qaeda, mai ales în provincia Anbar”. Și remarcă influența iraniană asupra grupărilor paramilitare, considerând-o „cea mai importantă amenințare, pe termen lung, la adresa instaurării democrației în Irak”.

Cele două poziții care s-au conturat nu sunt politicianiste, chiar dacă se manifestă într-un cadru electoral. Acesta este totuși inedit și individualizează pregnant pozițiile celor două mari partide care se confruntă. Casa Albă va găzdui pentru prima oară, o femeie sau o persoană de culoare, fie – cum rar s-a întâmplat – un republican, pentru al treilea mandat consecutiv.

Ca urmare, indiferent de persoana aleasă, este de așteptat ca politica Statelor Unite privind lupta împotriva terorismului din Orientul Mijlociu să capete noi valențe, fără a face prea multe concesii și fiind în acord cu tendințele de ultimă oră ale evoluției geopolitice din zonă și din proximitatea acesteia.

